

AIDAI

Mančesteras / Šeštadienis, 1946. III. 2 d. / III metai / Nr. 50 / 87 /

PASAULINĖ MITYBOS PADĖTIS

Mitybos klausimas šiandien nustelbia visus kitus klausimus. Jau paskelbtas maisto normų sumažinimas britų zonoje. Maisto klausimas slegia ne tik vieną Vokietiją, bet visą pasaulį. Kinijoje ir Indijoje gresia bado mirtis daugeliui šimtų tūkstančių žmonių. Maisto stinga Varšuvoje, Budapešte, Seacro srityje, Ruhr krašte, Vakarų Vokietijoje, Austrijoje ir Čekoslovakijoje. 100 mil. žmonių šiandien gauna mažiau kaip 1.500 kalorijų maisto dienai. Tai karo pasekmė. Sumažėjo gyvulių, traktorių ir kitų priemonių kiekis. Pav., Prancūzija turi tik 50 % gyvulių, o darbe gyvulių praradę net 75 %. Prieš karą Prancūzija gaudavo 9 mil. tonų kviečių, o pernai tegavo tik 4,3 mil. tonų. Vokiečiai didelę dalį Olandijos užtvindė. Trūksta trąšų ir darbe gyvulių, kurių per šį karą numirę apie 40 %. Graikijoje iš 3000 kaimų 1700 sunaikinta. Prieš karą Europos kviečių derlius siekė 45 mil. tonų, o 1945 m. tik 23 mil. tonų. Transporto priemonės sunaikintos. Laivų stinga. Netikėtos katastrofos sumažino viltis, kad bus išlaikytas datartinis maisto normų lygis. Pietų Indijoje viešpatauja baidi sausra, kuri ryšių ir kviečių derlių sumažins apie 5 mil. tonų. Nekoks derlius buvę Australijoje ir Kanadoje. Indijoje blogai užderėjo žemės riešutai, dėl to sumažėjo ir margarinų kiekis. 1943 m. pasaulyje kviečių perteklius sudarė 43 mil. tonų, o dabar jų stinga 17 mil. tonų. Šiuo metu pasaulyje yra 12 mil. tonų kviečių. Ryšių stinga 7 mil. tonų. Badas dabar gresia pugalėtojams ir pugalėtiems. Karo metu vokiečiai olandams buvę nustatę tik 600 kalorijų dienai. Britų radijas praneša, kad vis dėlto vokiečiai nebūsią maribami bado. Vokietijoje yra daug svetimšalių, kuriuos išlaikys UNRRA. Ateinantieji mėnesiai bus sunkūs.

SOVIETAI REIKALAUJA ŽEMĖS AUSTRIJOJE

Viena. Didelį susijaudinimą sukėlė Austrijos vyriausybės bei amerikiečių, britų ir prancūzų okupacinės įstaigos ir UNRROS vyr. būstinėje Sovietų reikalavimas perleisti 60.000 akrų žemės Pietų Austrijoje Raudojos Armijos ūkininkavimui tikslams. Rusų reikalavimas, pateiktas Austrijos vyriausybei prieš tai nepasitarus su Sąjungininkų Kontrolės Taryba, prieštarauja seniau sudarytai sutarčiai, pagal kurią okupacinės armijos jokio maisto gaminių neturėjo imti iš Austrijos. Vakarų valstybės šį sovietų reikalavimą traktuoja ne tik kaip ductų pasižadėjimų sulaužymą, bet ir kaip ženklą, kad sovietai artimu laiku nemano atitraukti savo okupacinių pajėgų iš Austrijos. Toliau sovietų politiką iki šiol vakarų valstybės oficialiai ignoravo, bet dabar ji galės būti privesti prie aštrių ginčų Sąjungininkų Kontrolės Taryboje.

OLANDIJA SULAIKĖ SOVIETŲ RE-PATRIJACIJĄ

Londonas. Maskvos radijo komentatorius Jermaševs pareiškė, kad Olandijos įstaigos trukdė sovietų piliečiams grįžti į tėvynę. Jis pasakė, kad buvę atsitikimų, jog be jokio pagrindo kai kurie sovietų piliečiai buvę suimti.

ITARIAMAS BRITŲ MOKSLININKAS DEL ATOMINĖS PASLAPTIES ĮSDAVIMO

Vašingtonas. Vienas britų mokslininkas, kuris dalyvavo atominės bombos projektavime darbuose, Anglijoje buvo suimtas.

Pearsonas per radiją pareiškė, kad šis mokslininkas esąs minimas Kanados špiunažo aferoje. Toliau jis sakė, kad kalbamas mokslininkas rugsėjo 4 d.

buvęs Kanadoje, kada Kanados policija patyrusi apie špiunožo akcija. Šis mokslininkas galėtų būti pats svarbiausias liudytojas.

KINAI TVIRTINA, KAD UŽUOT IŠ- VYKE RUSAI DAR PAPILDOMAI TE- BEPLAUKIA Į MANDŽURIJĄ

Šanchajus /AP/. Užut ruošėsi evakuacijai, rusai išlaipino naujus kariuomenės dalinius Daireno ir Port Arturo uostuose, tuo parodydami savo ketinimą neribotai pasilikti Mandžurijoje. Taip pareiškė kinų kariuomenės atstovai.

Pranešime tvirtinama, kad visai nematyti ženklų, jog rusai pasitrauktų, bet, priešingai, rusai perka japonų namus ir kitą turtą ir atsigabena savo šeimas.

Nežiūrint Ciangkaišeko įspėjimo tautai laikytis ramiai, demonstracijos prieš užsitęsusią rusų okupaciją vis dažnėja.

Nankine prie vienos mokyklos susirinko daugiau kaip 10.000 demonstrantų. Septyni tūkstančiai Šanchajaus demonstrantų parodavo pro rusų konsulatą ir švaidė į namą bulvėmis. Tūkstančiai demonstravo Čunkinge, Čingtu ir kituose miestuose.

JAV SIŪLOMA SUDARYTI SVETIM- ŠALIŲ LEGIJONĄ

Vašingtonas /INS/. JAV valstybių kongresui įteiktas pasiūlymas sukurti Amerikos svetimšalių legijoną okupuotoms Europos ir Azijos teritorijoms.

Šį planą pasiūlė respublikonų atstovas E. O'Konski, kuris pareiškė, kad priėmus atitinkamą įstatymą, būtų lengva okupacinę kariuomenę padidinti 500.000 patyrusių ir kare užgrūdintų karių. Jis pasakė, turint tokią kariuomenę, Amerikos okupacinė kariuomenė, nors iš Europos, galėtų būti grąžinta nemo.

Įstatymu turėtų būti leista priimti į JAV valstybių ginkluotas pajėgas lenkų, serbų ir kitų šalių antrąją pasaulinio karo veteranus.

Parlamente karo reikalų komisija turėtų šį klausimą išstudijuoti ir savo pasiūlymą pateikti kongresui. O'Konski nurodė, jog savanoriais į Amerikos Svetimša-

lių legijoną, kuris būtų sudarytas garsaus Prancūzų Svetimšalių legijono pavyzdžiu, įstotų apie 300.000 lenkų karių, kurie kariavo lenkų eksilinės Londono vyriausybės vadovaujami, 100.000 užsieniuose esančių serbų ir kitų šalių karių, kurie dabar yra „žmonės be tėvynės“.

SOVIETŲ GALIOS AUGIMAS PAVO- JINGAS BRITANIJAI

Vašingtonas /INS/. Buvęs valstybės sekretorius Sumner Welles įspėjo, jog Didžioji Britanija neišsilaikys prieš visagali Rusijos skverbimąsi Europoje ir Azijoje.

Welles per radiją pasakytose kalboje pareiškė, kad Didžioji Britanija, jeigu ji nori išsilaikyti, negali sutikti su sudarymu Sovietų įtakos sferų, nusitęsiančių iki Didžiojo vandenyne, išsiplėčiančių per Persijos įlanką ir siekiančių toli į centrinę Europą, nesistengdama pati įsigyti naujų įtakos sferų, kad užkirstų kelią Sovietų Sąjungos siekimams. Jis nurodė, kad STO turėtų būti mažųjų valstybių teisių sargyboje kaip pasaulio taikos garantija.

Jis įspėjo JAV valstybes, kad kada nors ateityje nebedarytų nuolaidų Kremliniui, kaip kad yra padariusios Maskvoje Balkanų klausimu praėjusių metų rugsėjo mėnesį.

KARIUOMENĖS KONCENTRAVIMAS KELIA NERIMĄ BRITANIJAI

Londonas /UP/. Jugoslavų kariuomenės koncentravimas prie Triesto ir karinga priešbritiška propaganda jugoslavų spaudoje kelia nerimą ir susirūpinimą Britų vyriausybei. Taip praneša Britų Užsienių Reikalų Ministerijos šaltiniai.

„Tik viena galima pasakyti, kad jugoslavų spaudos laikysena prieš mus, ne kiek nepagerėjo po mūsų atsakymo į jų memorandumą dėl lenkų“, pareiškė Užs. Reikalų Ministerijos atstovas. „Atrodo, jog jie nekreipia jokio dėmesio į mūsų tvirtinimą, kad visiškai nėra jokių gen. Anderso armijos karių prie Triesto de-

demarkacijos linijos".

TRUMPŲS ŽINIOS

- Vašingtonas. Byrnes nese-
niai pareiškė: Rusija mes laiko-
me didelę pajėgą. Todėl kai ku-
riais atvejais per pasitarimus
mes palaikėme rusų pusę. Tik tra-
giškos aplinkybės galėtų mus pri-
versti nusistatyti prieš Rusiją.

- Vašingtonas. JAV nota lai-
kinosios Ispanijos vyriausybės
sudarymo klausimu yra gauta Lon-
done. Iš Paryžiaus pranešama, kad
Prancūzijos vyriausybė šiai no-
tai pritaranti. Oficialiais JAV
vyriausybės pranešimais Ispani-
jos vyriausybė turinti būti suda-
ryta plačiu pagrindu. Ispanijos
tauta pati turinti išsivaduoti.
Ministru pirmininku numatomas Gi-
ral. Jis pareiškė, kad esąs pasi-
renkęs tokia vyriausybę sudaryti,
kuria sudarytų visų partijų ats-
tovai. Giral penktadienį kalbė-
sis su Bidault.

- Londonas. Paskutinioje Są-
jungininkų Kontrolės Tarybos pe-
sėdyje, Berlyne, marš. Fūkovas ir
amerikiečių gen. Clay pasiūlė sun-
kia Vokietijos mitybos padėtį
svarstyti kaip bendrą visas zo-
nas liečiantį dalyką. Montgome-
rys atvyko į Londoną pasitarti
su ministru Hyndu dėl Vokietijos
maitinimo padėties. Mitybos pa-
dėtį britų zonoje nuolat sunkina
iš rytų atvykstantieji žmonės,
kurių kasdien atvyksta po 1.500
asmenų.

- Vašingtonas. JAV žemės ūkio
ministras pareiškė, kad sunki pa-
saulio mitybos padėtis iš dalies
priklausanti nuo transporto
priemonių trūkumo. Buves prez.
Hooveris atvyko į Vašingtoną da-
lyvauti Trumano sušauktoje kon-
ferencijoje mitybos klausimams
apsvarstyti. Hooveris pareiškė:
"Turi būti surastas bet koks bū-
das pagelbėti Europai iki birže-
lio mėn."

- Vašingtonas. Trumanas su-
šaukė konferenciją apsvarstyti
pagelbos priemonėms, iškilioms
dėl maisto trūkumo. Pranešama,
kad Kanada pasirodžiusi norinti

miltų cukraus ir sviesto naudojimą
dar dvejus metus.

- Herfordas. Čia nuteisti mir-
ti vokiečiai, kurie 1945 m. kovo
mėn. nužudė 8 anglų lakūnus.

- Londonas. JAV, D. Britanijos,
Prancūzijos ir Sovietų Rusijos
užsienių reikalų ministrų pava-
duotojai vėl pradėjo pasitarimus
Italijos taikos sutarties projek-
tui paruošti. Italijos-Jugoslavi-
jos sienai nustatyti sudaryta ko-
misija, kuri su tuo susijusius
klausimus stidijus vietoje.

- Hamburgas. Britų karinė
valdžia nutarė savo zonoje su-
mažinti maisto normas. Nuo kovo
4 d. britų zonoje duonos norma
sumažinama iš 20 svarų iki 10
svarų mėnesiui. Nuo šiol norma-
lūs vartotojai gaus 1.014 kol.,
būsimos motinos - 2.139 kol.,
sunkiai dirbantieji - 1714 kol.,
sunkiausiai dirbantieji - 2264
kol. ir kasyklų darbininkai -
2864 kol. į dieną.

- Viena. Austrijos maitinimo
ministras pranešė, kad Vienos
gyventojai turi skaitytis su
tuo, kad balandžio mėn. maisto
normos bus sumažintos, nes mais-
to tiekimai sumažėję 15 %.

- Hamburgas. Britų zonos
socialdemokratų vadas pareiškė,
kad ikišiolinis rusų zonos
socialdemokratų vadas Darrendor-
fas iš partijos išstojo ir atvy-
ko į britų zoną.

- Vašingtonas. JAV delegatas
STO Vandenbergas reikalauja sa-
vo vyriausybę vesti atvira poli-
tiką. Šiuo metu viešpataujanti
konkurencinė politika tarp vaka-
rų demokratijos ir rytų komuniz-
mo. Dėl to JAV vyriausybės poli-
tika turinti būti aiškiai nusta-
tyta.

- Vašingtonas. Trumanas pareiškė,
kad maistas busias normuoja-
mas. Amerikos kviečių tiekimas va-
sarį ir kovo mėn. nebūsiąs iš-
pildytas.

- Rusų spaudoje rašo, kad pasku-
tinių metų derlius Sov. Sąjungoje
buves geras.

- Londonas. Ž. Rūmų-debatuose Lordas Morrisas pasakė, kad iki 1946 m. pabaigos iš kariuomenės būsią atleista tiek kareivių, kad iš dalies pramonės darbininkų trūkumas būsią sušvelnintas.

- Atėnai. Sovietų pasiuntinys pasiūlė Graikijos vyriausybei išigyti uostą Dodekanesų salose. Tokiu uostu galėtų naudotis ir sovietų laivai. Šis pasiūlymas nėra oficialus, tai esanti tokia pasiuntinio nuomonė.

- Prancūzija tam tikru susitarimu šiomis dienomis atsisakė nuo savo teisių Kinijoje, kurimis naudotųsi 40 metų.

- Londonas. Tarpt. prof. Sąjungų centro komisija siūlo išdalyti didžiulesias dvarus visose keturiose Vokietijos zonos. Nuncinimo darbai pramonėje nesą patenkinami. Reikalinga ilgesnė Vokietijos okupacija. Į vokiečių administracija turėtų būti įtrauktos visos antifašistinės jėgos.

- Londonas. Britų spauda atkreipė dėmesį į maisto normų sumažinimą. Sudaromas sąrašas kraštų, kurie pirmiausia turėtų būti aprūpinti maistu. Vokietija įrašyta paskutinėje vietoje.

- Otava /AP/. Rusijos-Kanados santykiai tebėra įtempti. Kanados vyriausybė dar neapsisprendė, ar ji formaliai turėtų atsakyti į Maskvos priekaištus, kad ji, ryšium su šnipų aferos tyrimu, vedanti propagandą prieš Sovietų Sąjungą. Tuo tarpu JAV ir britų slaptosios žvalgybos biurams yra perduotos visos špionažo tyrimų smulkmenos. Špionažo byloje surinktų dokumentų masė sveria 4 tones.

MARGASIS MŪSŲ GYVENIMAS

- Vasario 28 d. Pirmojoje Muncheno lietuvių stovykloje įvyko literatūrinis vakaras. Savo kūrinį skaitė poetai: Bern. Brazdžionis, K. Bradūnas, A. Gustaitis, Pulgis Andriušis paskaitė feljetonus šių laikų temomis. Neatvykusio Stp. Zebarsko apysaką paskaitė A. Gustaitis. Vakaras paliko gražių išpuošimų.

- Daug pasidarbavusią studentų reikalams col. Ligiją Bezumavičiūtę ir col. Jaunutį Dirktį, sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikina ir daug laimės linki.

Zoninė Studentų Atstovybė
Muncheno

- Aidų literatūros vakaras įvyksta kovos mėn. 2 d. /šeštadienį/ Liet. Sąjungos patalpose /Lamentstr. 21/ 17 val.

Savo kūrybas skaitys:
Bern. Brazdžionis, Stp. Zebarskas, Pulgis Andriušis, Ant. Gustaitis ir K. Bradūnas.
Biliūnai gaunami prie įėjimo.

PASKUTINĖS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Deportacija. Antentiškomis žiniomis, žmonių išvežimas iš Lietuvos prasidėjo 1945 m. gegužės mėnesį ir tęsiasi iki šiol. Paprastai žmonės išvežami naktimis. Paskutiniu metu žmonės vežami iš kaimų. Kaune gatvėse lietuvių kalbos beveik nebegirdėti, bet įstaigose dirba lietuviai. Gatvėse vyrauja svetimi veidai. Visas visuomeninis, mokslinis ir administracinis gyvenimas perkeltas į Vilnių. Vilniuje daugiau jaučiama lietuviška aplinka negu Kaune. Elektros Kaune nėra. Vandentiekis veikia tik 4 val. per parą. Krautuvių languose raudonieji kampeliai. Privačiais radijo aparatais naudotis negalima. Raudonuosiuose kampeliuose yra vadinamieji viešieji radijo aparatai, kurie transliuoja žinias ir muziką.

Susisiekimai. Kaune nėra jokių susisiekimų priemonių: nei autobusų, nei vežimų. Dviračiai uždrausti, jie visi yra atimti. Kiti leiviniai traukiniai važinėja, bet jais galima keliauti tik iki 35 km. Norint keliauti toliau, reikia gauti NKVD leidimą. Praktiškai tokį leidimą vis dėlto galima gauti. Arklių Lietuvoje kaip ir nėra. Laiskus dirba su karvėmis.

Uždarbis. Vidutiniškai per mėnesį uždirbama 280-300 rublių, tačiau atskaičius visus išskaitymus pasilieka apie 80-90 rublių. Sviesto kg kaštuoja 400 rublių.

/b.d./